

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/102/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3616204157
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3616204157.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyiho v spore žalobkyne: M. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., E. XXXX/XX, zast. Z.. M. U., advokátom, so sídlom X., J. H. X/A, proti žalovanému: Y. K. a.s., so sídlom G., N. A. 7, IČO: XX XXX XXX, zast. JUDr. M. N., advokátom, so sídlom v G., J. XX, o zaplatenie 550 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 23.októbra 2017, č.k. 1Csp/10/2016-95, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalobu zamieta.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom výrokom I. súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 550 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,50% ročne od 05.11.2013 do zaplatenia. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V rozhodnutí konštatoval, že podanou žalobou sa žalobkyňa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 550 eur spolu s úrokom z omeškania 8,50% ročne od 05.11.2013 do zaplatenia, titulom bezdôvodného obohatenia. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná. Konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dňa 26.10.2012 žalovaný ako veriteľ a žalobkyňa ako dlžník uzavreli Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý spotrebiteľský úver 850 eur. Žalobkyňa sa v zmluve zaviazala uhradiť veriteľovi istinu a odplatu vo výške 323 eur; celková dlžná čiastka na úhradu bola 1.173 eur. Toho istého dňa uzatvorili žalobkyňa so žalovaným aj Zmluvu o poskytovaní domáceho servisu, v ktorej sa žalobkyňa zaviazala žalovanému zaplatiť odmenu za poskytnutie domáceho servisu v celkovej výške 348,08 eur. Z priloženého splátkového kalendára vyplýva, že žalobkyňa zaplatila žalovanému spolu 1.474,56 eur. Súd právny vzťah medzi stranami sporu považoval za spotrebiteľský vzťah a uzavretú zmluvu za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, preto sa zaoberal najskôr tým, či zmluva obsahuje náležitosti vyžadované v Zákone o spotrebiteľských úveroch. Preskúmaním dospel k záveru, že zmluva o úvere neobsahuje končenu splatnosť úveru, v zmluve absentuje uvedenie skutočnej RPMN, zmluva neobsahuje termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa splátky budú priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru, a zmluva taktiež neobsahuje správny výpočet RPMN, nakoľko do nej nie je zahrnutá odmena za poskytnutie domáceho servisu vo výške 348,08 eur, preto zmluva nemá podstatné náležitosti ako vyžaduje zákon č. 129/2010 Z.z. v § 9 ods. 2 písm. f/, j/ a k/, na základe čoho sa potom v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej súd dospel k záveru, že Zmluva o poskytnutí domáceho servisu je neplatná podľa § 39 Obč. zákonníka, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo,

že nebolo výslovne vôľou žalobkyne uzavrieť Zmluvu o domácom servise, samotná žalobkyňa uviedla, že nebola informovaná ani poučená o možnosti poskytnutia úveru žalovaným bez súčasného uzavretia Zmluvy o domácom servise, na základe čoho sa domnievala, že uzavretie Zmluvy o domácom servise je podmienkou poskytnutia úveru. Žalobkyňa o služby domáceho servisu nemala záujem, počas predmetného obdobia sa navyše zdržiavala v zahraničí, preto ani nemohla tieto služby (spočívajúce najmä v preberaní a zaúčtovaní peňažnej hotovosti určenej na úhradu splátky úveru v domácnosti žalobkyne, vedenie splátkového kalendára, upozornenie na termín splátky a na prípadne následky nesplácania), využívať. S prihliadnutím k tomu dospel súd k záveru, že k uzavretiu Zmluvy o poskytovaní domáceho servisu, ako doplnkovej služby poskytovanej žalovaným, nedošlo z vlastnej vôle žalobkyne na základe jej žiadosti, ale k obchádzaniu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo má za následok neplatnosť Zmluvy o poskytnutí domáceho servisu. Súd potom konštatoval, že pokiaľ z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa zaplatila žalovanému celkovo sumu 1.474,56 eur a úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 624,56 eur (1.474,56 eur - 850 eur). Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa si uplatnila svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v nižšej sume, t.j. 550 eur, súd priznal žalobkyni uplatnenú istinu vo výške 550 eur spolu s prislúchajúcim úrokom z omeškania. Ďalej súd konštatoval, že žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania, pričom súd dospel k záveru, že nárok žalobkyne premlčaný nie je. Uviedol, že subjektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia v danej veci začala plynúť dňom, kedy sa žalobkyňa dozvedela o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil, čo bolo v danom prípade v januári 2016. Navyše skutočnosť, či došlo k bezdôvodnému obohateniu, bolo možné zistiť až po zaplatení poslednej splátky, a nie je možné preto určiť plynutie premlčacej doby od zaplatenia jednotlivých splátok. Termín poslednej splátky bol dňa 04.11.2013; trojročná objektívna premlčacia doba tak začala plynúť dňa 05.11.2013, pričom žaloba bola zo strany žalobkyne podaná dňa 10.10.2016, to znamená počas plynutia premlčacej doby. Na základe uvedeného preto nedošlo k premlčaniu nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Ako odvolací dôvod uviedol ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP. Vyslovil názor, že súd prvej inštancie neprávne vyhodnotil plynutie premlčacej doby. Poukázal na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola doplatená dňa 04.11.2013, teda objektívna premlčacia lehota v zmysle § 107 ods. 2 prvá časť vety Občianskeho zákonníka začala plynúť dňa 05.11.2013, čo konštatoval aj súd prvej inštancie. Žalovaný však zastáva názor, že márne uplynula subjektívna doba na vznesenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá začala plynúť v deň nasledujúci po doplatení dlhu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to s poukazom na právnu úpravu zakotvenú v § 2 zák. č. 1/1993 Z.z. v spojení s § 186 ods. 1 CSP. Žalovaný tak mal za to, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňa 05.11.2013 a jej posledným dňom bolo 05.11.2015 a nakoľko žalobca podal žalobu až 10.10.2016, je jeho nárok premlčaný. Z vyššie označených a citovaných zákonných ustanovení dospel k záveru, že každý jedinec je oboznámený so všetkými všeobecne záväznými pravidlami, ktoré sú zverejnené a uvedené v zbierke zákonov, pričom uvedená domnienka je samotným právnym poriadkom, t.j. výslovne v ustanovení zákona, označená ako nevyvrátiteľná, čiže v tejto právnej veci je nutné vychádzať zo skutočností, že žalobca poznal právny poriadok platný v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto mal vedieť už pri uzatváraní zmluvy, kto je veriteľom a či je možné zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Pokiaľ sa žalobca radil, napr. s právnym zástupcom, tak žalobca nadobudol od takéhoto radcu len vedomosť o právnom posúdení. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/315/2017 zo dňa 06.09.2017 a na iné rozhodnutia okresných súdov a Krajského súdu v Žiline. Žalovaný v odvolaní vyslovil tiež názor, že rovnako mal súd postupovať aj pri Zmluve o poskytovaní domáceho servisu, nakoľko žalobca sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia z dvoch právnych úkonov, pričom podľa názoru žalovaného je nutné oba tieto nároky posudzovať osobitne.

3. Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Vyslovila názor, že subjektívna premlčacia lehota vo vzťahu k uplatnenému nároku začala plynúť až v mesiaci január 2016, kedy sa od svojho právneho zástupcu dozvedela, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Žalovaný žiadnym spôsobom počas súdneho konania uvedenú skutočnosť nepoprel a svoju argumentáciu o premlčaní nároku uplynutím subjektívnej premlčacej lehoty uvádzal až v odvolacom konaní bez splnenia podmienky jej použiteľnosti podľa § 366 CSP, keď uvedená argumentácia žalovaného musí byť posúdená ako novota

v odvolacom konaní. Ak by sa odvolací súd nestotožnil s týmto výkladom, bola toho názoru, že na takúto námietku by súd nemal prihliadať vzhľadom na okolnosti prípadu. Zopakovala, že vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a o tom, kto ho získal, musí byť skutočná a nie iba predpokladaná; v tejto súvislosti poukázal na iné rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 4Co/405/2016.

4. Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP a zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

5. Rovnako ako súd prvej inštancie aj odvolací súd sa v prvom rade zaoberal otázkou správneho právneho posúdenia otázky premlčania a zistil, že súd prvej inštancie túto otázku neposúdil správne, v dôsledku čoho vo veci nesprávne rozhodol.

6. Krajský súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného okresným súdom takto: dňa 26.10.2012 uzavrela žalobkyňa ako dlžník so žalovaným ako veriteľom Zmluvu o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi úver. Toho istého dňa uzatvorili žalobkyňa so žalovaným aj Zmluvu o poskytovaní domáceho servisu, spočívajúcu v starostlivosti o klienta pri poskytnutí úveru, v ktorej sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť žalovanému odmenu za poskytnutie domáceho servisu v celkovej výške 348,08 eur. Z vykonaného dokazovania, a to najmä z predloženého splátkového kalendára vyplynulo, že žalobkyňa zaplatila do 31.01.2012 na poplatku za domáci servis sumu celkom 231,78 eur a na splátkach úveru podľa potvrdenia o prevzatí hotovosti zo dňa 20.02.2013 sumu 125 eur a podľa splátkového kalendára sumu 1.117,78 eur s poslednou zaplatenou splátkou dňa 04.11.2013. Žaloba bola podaná na súd dňa 10.10.2016.

7. Podľa § 107 ods. 1 Obč. zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

8. Odvolací súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí č.k. 17Co/341/2017-67 zo dňa 20. júna 2017 vyslovil názor, že pre posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je významná skutočná vedomosť oprávneného a nielen možnosť vedomosti o vzniku bezdôvodného obohatenia. Konštatoval, že vychádzajúc z uvedeného je potom skutočnú vedomosť oprávneného o vzniku bezdôvodného obohatenia potrebné vidieť v inom okamihu ako v oboznámení sa so skutočnosťou, že úverová zmluva nie je v súlade s právom, v dôsledku čoho je bezúročná a bez poplatkov, s ktorou skutočnosťou mala byť v danej veci žalobkyňa oboznámená zo strany jej právneho zástupcu až v januári 2016. V citovanom rozhodnutí odvolací súd uviedol, že vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. je potrebné na strane oprávnenej osoby viazať k okamžiku podpisu zmluvy, ktorý predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom a ktorý ako prejav súhlasu logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu. Pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti oprávnenej osoby o tom, že veriteľovi uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny je teda významné, kedy táto oprávnená osoba preukázateľne získala informácie, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, že jej platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny poskytnutej zo strany žalovaného. Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu preplatí.

9. Odvolací súd nevidel žiaden dôvod odchyliť sa od uvedených právnych záverov vyslovených v jeho citovanom rozhodnutí, naviac, keď žalobkyňa v posudzovanej veci svoje tvrdenie o tom, že sa o vzniku bezdôvodného obohatenia mala dozvedieť neskôr (od svojho právneho zástupcu), žiadnym spôsobom nepreukázala a k tomuto nepredložila súdu žiadne dôkazy. Keďže záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, ani záver súdu prvej inštancie o neplatnosti Zmluvy o poskytovaní domáceho servisu nebol žalovaným v odvolaní napadnutý (žalovaný vo svojom odvolaní namietal iba nesprávne právne posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia), odvolací súd sa preskúmaním týchto právnych záverov súdu prvej inštancie nezaoberal; vychádzal z toho, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a že Zmluva o poskytovaní domáceho servisu je neplatným právnym úkonom. Žalobkyňi tak

vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, kde v prípade absolútne neplatného právneho úkonu bezdôvodné obohatenie vzniká od samotného vzniku právneho úkonu, teda v danom prípade odo dňa uzavretia Zmluvy o poskytovaní domáceho servisu, t.j. 26.10.2012. Vykonaným dokazovaním ďalej bolo preukázané, že pokiaľ sa jedná o poskytnutý úver, istinu tohto úveru žalobkyňa splatila v splátke zaplatenej dňa 10.10.2013 a od tohto dňa žalobkyňa platila žalovanému zmluvné plnenie nad rámec poskytnutej istiny.

10. Vychádzajúc z uvedeného, t.j. zo skutočnosti, že Zmluva o poskytovaní domáceho servisu je neplatným právnym úkonom, kde bezdôvodné obohatenie z neho získané vzniká od samotného vzniku právneho úkonu, teda v danej veci od 26.10.2012, a že žalobkyňa do 10.10.2013 splatila istinu poskytnutého úveru a od tohto dátumu plnila nad rámec istiny, je zrejmé, že dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa ust. § 107 ods. 1 Obč. zákonníka ku dňu podania žaloby dňa 10.10.2016 uplynula.

11. Z uvedených dôvodov, keďže žalovaný účinne vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku, pre ktorú nebolo možné žalobe vyhovieť, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Nestotožnil sa pritom s právnym názorom žalobkyne, že námietka žalovaného ohľadne začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je novotou v odvolacom konaní, nakoľko z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že žalovaný námietku premlčania vzniesol už pred súdom inštancie a tento sa so vznesenou námietkou vo svojom rozhodnutí aj vypořiadal.

12. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému z dôvodu úspechu v prvoinštančnom i odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 od. 2 CSP).

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné .

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).